

тукъ почва новъ животъ. За училищата трѣбвало наново да се мисли. Много отъ учителитѣ и учителкитѣ се разпрѣснали или пострадали въ промежутъка отъ 1876 до 1877 г., респективно до 4-и януари 1878 г. Клуцохорското училище, както и централното Сливенско, изгорѣли заедно съ всички архиви и училищни пособия. При това, раскошната Сливенска библиотека, уреждана при централното училище още отъ 1859 г., била безвъзвратно загубена, както и библиотеката на ученическото дружество „Учтивость“.

Съ освобождението, Сливенъ, въпрѣки голѣмитѣ си жертви, не изгубилъ значението си като южнобългарски центъръ на духовно-политическо движение. За неговата понататъшна роль не малко помогна и обстоятелството, че той до 1885 г. се намиралъ въ една полусамостояйна провинция. Ако Сливенъ, още въ първитѣ три декади на миналия вѣкъ, съгласно думитѣ на английския адмиралъ Slade, бѣ „столица на румелийскитѣ българи“, то не по-малко това прилягаше и за кжсия петгодишенъ румелийски периодъ. „До като Източна Румелия сжществуваше, пише Иречекъ, Сливенъ бѣше вторъ слѣдъ Пловдивъ градъ и спроти триезичното население на послѣдния, той стана втора опора на българското опозиционно движение, разбира се, съединитско; това му спечели епитета „*Румелийска Москва*“ (Пжт. II, 713).

Сливенскитѣ ученици на тъй продълженото петокласно уще, което на 1-и септ. 1878 г. се обръща въ гимназия, образували и първитѣ *гимнастически дружини* въ България, които отпослѣ, подхвърлени на разни стажове, играха видна роль до съединението.

При отварянето на Слив. гимназия (1-и септ. 1878 г.) наели частната кжца, сега на Дим. Милковъ. За нравственото подигане на ученицитѣ възобновило се нѣкогашното „*Ученическо дружество*“, което, подъ ржководството на учителитѣ, устройвало бесѣди, дѣто се упражнявали въ държане на рѣчи и четене на поучителни четива. Вънъ отъ това, гимнастическото имъ д-во, обучавано по военному, участвувало въ мѣстнитѣ маневри, които прѣзъ врѣме на окупацията сж били ржководени отъ рускитѣ генерали.

Въ началото, поради липса на ученици, готови за горнитѣ класове, централното мжжко училище се отворило съ три класа и се наричало „Реално училище“ или „Реалка“. Дѣлата му били водени отъ „инспекторъ“. Пръвъ такъвъ е билъ *Александръ х. Т. Козоровъ* (отъ 1878 до 1879 г.) съ подвѣдомственни нему учители: *И. П. Славейковъ*, *З. Паламидовъ*, *Х. Д. Павловъ*, *А. Луканинъ*, *Ил. С. Йовчевъ*. Прѣзъ годинитѣ 1879 и 1880 до 1881 г. е билъ сжщо такъвъ „инспекторъ“ Д-ръ *Мирковичъ*, бившъ директоръ на Болградската гимназия. Слѣдъ него подъ редъ вече като *директори* сж били: *В. Атанасозъ* до 1885 г., *Георги Табаковъ* до 1887 г., Д-ръ *Кожухаровъ* до 1895 г., *Д. Велко Богдановъ* до 1896 г.,